

Bestyrelsens beretning side 2

2002

a. Formanden

b. Skovfogden

Det er for bestyrelsen en glæde - hvilket vi også tidligere har givet udtryk for - at så mange tager sig tid til at deltage i plantagens generalforsamling.

Vi har aktionærer over hele landet samt enkelte i udlandet, og af tilmeldingerne til årets generalforsamling kan vi se, at der er deltagere fra det meste af Jylland, fra Fyn og fra Sjælland.

Vi tager den store deltagelse som udtryk for aktionærernes interesse for plantagens ve og vel.

Vi håber at denne interesse fortsat vil bestå i årene fremover, så vi fortsat kan fylde kroens store og lille sal.

Ved vor sædvanlige årlige opgørelse over, hvor mange aktionærer der er, blev antallet opgjort til 496, og 17 aktier har i årets løb skiftet ejer.

Til de nye aktionærer skal der herfra lyde et Velkommen i aktionærkredsen.

På sidste års generalforsamling omtalte jeg den nye årsregnskabslov, der for vort vedkommende er trådt i kraft fra regnskabsåret 2002' begyndelse.

Når for- og bagsiderne medregnes, blev det, vi tidligere benævnte som årsregnskabet, til en årsrapport på 20 A5 sider. Det er mange sider at sætte sig ind i, men de kan ikke være færre, når aktionærerne skal have mulighed for at sætte sig ind i årsrapporten i den form, den foreligger fra revisionen.

Men akulle nogen ikke have mod på at gennemgå hver enkelt side i årsrapporten, kan de ved at læse siderne 3 og 4 - Ledelsespåtegning og Revisionspåtegning - samt ikke mindst side 5 Ledelsesberetningen, der bl.a. fortæller om udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold ved udgangen af 2002, få et ganske godt billede af selskabets forhold.

Ledelsesberetningen ligner i øvrigt i sin udformning meget årsberetningen i tidligere års regnskaber. Og sammenligner vi oplysningerne i de to former for beretning ses, at vi i året 2002 har haft - i øvrigt meget naturligt - en tilbagegang i skovet træ på 2.276 m³ og et fald i flismængden på 6.748 rm. Derudover optræder i 2002 en ny indtægtskilde, idet der er solgt 17.955 kasser mos fra plantagen.

Årets resultat blev som forventet på 222.757 kr. Et beløb som bestyrelsen foreslår overført til næste år.

Det skal her bemærkes, at bestyrelsen i sit regnskabsmøde har besluttet at indstille til den kommende bestyrelse, at den ved regnskabsafslutningen for året 2003 tager spørgsmålet om udbetaling af udbytte op til fornyet behandling med henblik på, at dette sker fra og med 2003 regnskabet.

Det er i orden at se bagud på det regnskab, der er aflagt. Måske er der noget i det, man kan lære af. Men i virkelighedens verden er det noget, der er forbi og ikke kan ændres. Men det kan i værste fald give anledning til kritik. Sjælnere til ros.

Langt mere interessant er det at se fremefter og stille spørgsmålet: Hvordan vil det gå i de næste 10 - 15 år.

Svaret bliver en tros=sag. Måske et kvalificeret gæt. Så lad os prøve at forestille os, hvordan det økonomisk vil gå for plantagen i de nærmeste år fremover.

I 2003 genplantes den sidste trediedel af de orkanfældede arealer. Dermed er det begrænset, hvad der i årene fremover vil blive af plantningsarbejder og dermed af denne art udgifter.

Træ til hugst er der praktisk taget ikke noget af i plantagen, efter at orkanen stormfældede træer, der var over 10-12 m høje. Der kan være nogle træer, der står i vejen, er insekt- eller vindskadede eller på anden måde syge, som skal fældes, derudover vil der være noget udtyndingstræ, som omdannes til flis. Men penge af betydning er der ikke i hugsten.

Skovfogedboligen og Det Gule Hus er i rimelig stand ikke mindst efter de arbejder, der er udført på Det Gule Hus i de senere år, og hvoraf en del af udgiften vender tilbage gennem huslejen.

Derimod trænger taget på Bi-Mads' Hus' udbygning til forbedring. Efter aftale med Jagtselskabet skal de bære halvdelen af udgiften, men vor andel kan godt løbe op i en 40 - 45.000 kr.

Og når dertil kommer alle de øvrige faste og årligt tilbagevendende udgifter til ejendomsskat, forsikring, honorar til Hedeselskabet osv, er det let at se, at udgifterne vil overstige indtægterne.

Heldigvis har vi, udover selve plantagedriften en for os betydelig indtægt, de kan bringe balance i regnskabet, nemlig jagtlejeindtægten.

Efter længere tids forhandling med "Jagtselskabet Hovborg Plantage", der har haft jagten i plantagen gennem godt 90 år, er det lykket at indgå en ny jagtlejekontrakt. Denne gang for en 10-årig periode.

Jagtlejen i skovområder, der giver mulighed for jagt på såvel rå- som kronvildt, er i de senere år steget kraftigt. Ikke fordi der er blevet flere jægere, nok mere på grund af restriktioner og færre udbud og lignende af den slags skovarealer.

Med den gode opførsel under jagten, der tidligere er udvist, og som vi forventer fortsætter, kan vi kun være tilfredse med, at det blev Jagtselskabet som i den kommende 10-års periode skal drive jagt i Hovborg Plantage.

I den seneste årsperiode fra 1. februar 2002 til 31. januar 2003, er der skudt

5 stk. kronvildt
18 stk. råvildt
4 stk. ræve
1 stk. hare
3 stk. snepper

i alt 31 stk. skudt på 1 pürsch og 8 medlems- eller gæstejagter. Det er i alt 7 stk. vildt mere end året før.

Man kan altid diskutere, hvor stor jagtlejen bør være. Skal der være rimelighed i det, bør den selvsagt mindst være på højde med tilsvarende, lokale leje-indtægter pr. ha.

Vi er med Jagtselskabet blevet enige om, at jagtlejen for det første år efter den nye kontrakt, dvs. året fra 1. april 2004 - 31. marts 2005 bliver på 212.500 kr. En stigning på ca. 50.000 kr. i forhold til i år. Derefter stiger lejen hvert år til den i 2007 bliver på 250.000 kr. årligt, ca. svarende til 500 kr. pr. ha, hvorefter lejen for den resterende tid pristalsreguleres. Derudover skal Jagtselskabet istandsætte og vedligeholde Bi-Mads' Hus på nærmere vilkår.

Det er dyrt at være jæger. For vort vedkommende håber vi, at indtægten sammen med fortsat rettidig omhu i plantagedriften, kan give den nødvendige balance.

Heldigvis har vi endnu en indtægtskilde, der for de vanskelige år efter 2004 kan medvirke til at give selskabet det overskud, som er ønskværdig.

Gennem de seneste 25 år har vi skabt os, hvad der kan kaldes en økonomisk velpolstret egenkapital, der er skabt for, at selskabet også i økonomisk vanskelige tider kan klare sine forpligtelser.

Renten er imidlertid i øjeblikke historisk lav. Og det er ikke mulig for tiden at anbringe penge hverken i obligationer eller i banken til de renter, vi har været vant til.

Det skyldes den recession, dvs. den tilbagegang i økonomisk aktivitet, som snart sagt alle lande slås med. Med den lave rente var det håbet, at hjulene igen kom på fuld omdrejning i erhverslivet. Desværre er det endnu ikke lykkedes.

-- -- 0 - -

Om de tanker, der er udtalt om de magre år fra 2004, kommer til at holde, kan ingen sige. Det er blot et kvalificeret gæt. Mange udefra kommende forhold, som ingen i dag har kendskab til, kan komme til at virke i såvel positiv som negativ retning.

Men en ting er sikker. Vi står i dag bedre end mange andre skovbrug, som endnu lider under dels orkanen i 1999 og dels under de øjeblikkelige dårlige afsætningsforhold til de uhørt lave priser.

Dansk Skovforening, der varetager skovbrugets interesser, og som vi er medlem af, har som et af sine højt prioriterede mål en afskaffelse af ejendomsbeskatningen på skov.

Hidtil har det politiske klima ikke muliggjort en sådan permanent fjernelse af ejendomsskatten, der for Houborg Plantages vedkommende i 2002 andrager 55.874 kr.

Men nu synes et politisk parti at komme Skovforeningen i møde. I følge Jyllands-Posten vil partiet stille forslag om, at skovejere fritages for at betale ejendomsskat de næste fem år-hvis de lever op til en række krav.

Forslaget begrundes med ønsket om, at det danske skovareal fordobles inden for en skovgeneration. Som økonomien er lige nu i skovbruget, er der ingen penge til at passe skoven. Derfor forslaget som skal sikre en fortsat skovrejsning og gøre skovbruget mere miljøvenlig

Kravene, der stilles for at opnå den foreslåede 5 års skattefritagelse, er flere. Skovbruget skal stoppe med at bruge sprøjtegifte, sikres mere naturnær skovdrift, løvskov må ikke udskiftes med nåleskov, og på sigt skal skovejere forpligte sig til at udlægge 10% af det samlede skovareal til naturnær skovdrift.

Samtidig med, at en sådan skattefritagelse indføres, inddrages nogle støtteordninger bl.a. til god og flersidig skovdrift, som vi i enkelte tilfælde har benyttet os af.

Forslaget, der planlægges udsendt til høring hos skovfolk og miljøorganisationer, er endnu så nyt, at Dansk Skovforening endnu ikke har taget stilling til forslaget.

Også for os er forslaget så nyt, at det bliver den kommende bestyrelse, der efternærlæsning af dette og især af kravene, der skal træffe afgørelsen.

Vel er 55.000 kr. mange penge, men om det kan være ulemperne værd, bliver det store spørgsmål.

Danmarks klimapolitik med bestræbelserne på at nedbringe CO₂ forureningen ved at udnytte træ og anden biomasse til energi har været en god politik også for skovbruget. Det har bevirket, at trærester, udtyndingstræ og andre ikke anvendelige træeffekter efter omdannelse til flis fik en fornuftig anvendelse.

Visse dele af industrien har ikke været af samme mening. Som argument er anført, at der ikke samtidig ville være træ nok til såvel industrien - fx til træemballage og spånplader - og til afbrænding på kraftværker.

Dette argument duer ikke. Der er rigelig med træ. Og det gælder såvel herhjemme som i landene rundt omkring os.

En ret ny analyse viser, at vi afbrænder ca. 500.000 m³ træflis om året i Danmark. Og med den nuværende hugstintensitet er der mellem 650.000 og 800.000 m³ træflis til rådighed hvert år i de danske skove. Og der kunne hugges endnu mere. Det er som nævnt træ som egner sig til brændselsformål men ikke til brug i industrien. Så industrien har ingen grund til bekymring.

Og i vore nabolande bugner skovene af træ. Den totale tilvækst i Europa er ca. 700 millioner m³ træ, og hugsten er kun 400 millioner m³. Der er derfor enorme ressourcer af dette miljøvenlige råstof til rådighed - både til træprodukter og til energi.

Industriens modvilje mod afbrænding har nok en anden årsag - en økonomisk. Men lad os tage et eksempel.

I folketinget stillede et medlem følgende spørgsmål til miljøministeren: "Finde ministeren det rimeligt, st der gives statstilskud til Herningsværkets opkøb af træ til forbrænding i bioanlægget, således at det ikke er muligt for producenter at opkøbe gavntræet til produktionsbrug på rimelige konkurrencemæssige vilkår?".

Det stod ikke i spørgsmålet, men det, sagen drejede sig om, var prisen på emballagetræ. Emballagetræ var ved årskiftet steget med ca. 10 - 15 kr. i forhold til efteråret 2002 men ligger trods dette stadig 5 - 10 % under de vejledende priser før stormfaldet 1999. Og det til trods for, at nettoprisindekset siden er steget med godt 7 procentpoint.

Ministeren vidste godt, hvor skoen trykkede og gjorde opmærksom på, at træindustriens årlige aftag af træ fra skovene var faldet med mere end 300.000 m³ fra 1987 til 1999, dvs. med en mængde, der svarer til mere end Herningsværkets forbrug. Han gav videre en neutral indsigt i skovbrugets forhold således: "Det aktuelt lave hugstniveau i de danske skove hænger sammen med generelt dårlige markedsvilkår for træ, og dette har også for skovbruget medført en katastrofalt dårlig økonomi. Stormfaldet i skovene i december 1999 gjorde ikke dette bedre, men medførte i en periode et tvangsudbud af træ til historisk lave priser, som midlertidigt afbødede noget af krisen for træindustrien. Dette er ovre. Træindustrien kan nu igen købe træ på samme vilkår som før stormfaldet, men har i en række tilfælde vanskeligt ved at honorere disse, da deres færdigvarepriser er i hård konkurrence. Og skovbruget kan iflg. de af privat-skovbrugets organisationer fremlagte regnskabsoversigter og beregninger ikke producere træ billigere, end det nu udbydes. Alternativet for skovene i den aktuelle situationer er således ikke at udbyde træ til lavere priser, men at stoppe skovdriften helt eller delvist i en periode - hvilket en del skovejere allerede har besluttet".

Bedre kan skovbrugets forhold ikke beskrives og industriens og spørgerens påstand ikke afvises.

Grønt er godt for øjnene, siger et gammelt ord. Og det er også godt for sindet, ikke mindst hos overarbejdede, stressede mennesker, siger en ny undersøgelse. Og hvor er der vel mere fredfyldt end netop i en skov, når motorsaven efter endt arbejde tiner og vejstøjen midt inde i skoven ikke længere kan høres.

1000 af mennesker bruger skoven til at slappe af i eller motionere i, hvad enten der sker i løb eller adstadig gang. Det er altid positivt, hvorfor bestyrelsen også er indstillet på at tillade, at en stiforbindelse føres gennem en del af plantagens areal.

Når østdanskeren taler om en tur i skoven, er det altid løvtræsskoven han tænker på, og hvoraf vi har 174.000 ha i Danmark. Vi andre tænker mere på nåletræsskoven, hvoraf der er 294.000 ha. Men selvom ca. 11% af Danmarks areal er dækket af skov, er interessen for skovrejsning og de tilskud, der gives dertil, stadig stor.

Også i Houborg Plantage finder mange lejlighed til at tage en tur i skoven. Nok mest forår og efterår. Men tal på hvor mange, har vi ikke.

Og fra een af mine sidste traveture i en del af plantagen, har jeg konstateret, at træerne har det absolut rimelig godt, samt at nyplantningerne fra 2001 og 2002 klarer sig meget fint.

Men det er ikke blot i Houborg Plantage, det står rimelig til. Det gør det stort set over hele Danmark. I hvert fald viser de seneste undersøgelser, at træerne i Danmark ikke har været i bedre stand i de 15 år undersøgelserne har stået på.

Men tag selv en tur ud i plantagen. Det er stadig en oplevelse,

Formændene for Houborg Plantages bestyrelse forbliver normalt længe på posten. I plantagens 137 år har der således kun været 10 formænd for bestyrelsen, og den længst siddende var formand i 24 år.- Jeg har ingen ambitioner om at slå denne rekord!

Da denne beretning bliver den sidste, jeg kommer til at aflægge for bestyrelsen, vil jeg - med dirigentens tilladelse - gerne have lov til at afslutte beretningen med nogle personlige ord.

Da jeg for 23 år siden påtog mig formandsposten, efter i et år at have lært selskabet at kende indefra, havde jeg selsagt nogle forventninger. De er stort set blevet opfyldt.

Der har været mange gode år men desværre også et par år, jeg gerne ville have undværet.

En stor tak til alle de, der har været bestyrelsesmedlemmer samtidig med mig, til revisionen og til de forstlige medarbejdere, jeg har fået mangt et godt råd af.

Jeg vil også gerne rette en tak til de, jeg gennem årene har ført forhandlinger med. Det har altid været fair forhandlinger, der aldrig gik ud på at snigløbe hinanden men derimod at skabe et resultat, som kunne være til gavn for begge parter.

Også de mange øvrige - ingen nævnt, ingen glemt - jeg på den ene eller anden måde har været i kontakt med, skal der lyde en tak.

Men sidst og ikke mindst vil jeg rette en tak til de aktionære, der ved de skriftlige valg har stemt på mig, eller hvor ingen modkandidat var, er gået ind for mig.

Jeg ønsker det bedste for Houborg Plantage, for selskabet og for det aktionære i årene fremover.

Tak.

Årsberetning Hovborg Plantage A/S 2002

Der i året skovet 788 m³ fastmasse. Der har været en afgang på 1580 m³ fastmasse. Forskellen i mængde stammer fra træ som var i beholdning ved årets start. Der solgt følgende mængder, 804 m³ spånpladetræ, 2215 m³ flis. Ud over de normale produkter er der af sat 17955 kasser med mos, dette har indbragt plantagen 35910 kr.

Juletræer og pyntegrønt:

Der er ikke afsat juletræer eller pyntegrøn fra plantagen i afvigte år.

Kulturer:

Der er i 2002 plantet 78975 planter. De er fordelt på 48000 løvtræer, arterne er hovedsagelig bøg, ær, birk og lind. Af nåletræer er der plantet 30975 planter, her er arterne rødgran, skovfyr og lærk. En del af løvtræs-kulturerne er hegned ind af hensyn til vildtet. Til dette er der anvendt 7200 m. hegn.

I 2002 er der afsluttet 21,8 ha. i Hovborg plantage. Disse 21,8 ha. er plantet med 80 % robust løvtræ hovedsagelig eg og bøg med indblanding af bl.a lind og kirsebær. Der er ligeledes afsluttet indhegning på 8430 m. nogle af disse indhegninger stammer fra plantninger afsluttet i første etape. Næste etape vil blive afsluttet når tilplantningen er afsluttet her i foråret.

Der har været foretaget kontrol af den først indberettede etape. Kontrollen bliver foretaget af Skov- og Naturstyrelsens folk samt en landmåler. Der bliver udvalgt et antal kulturer, som så bliver arealopmålt og længden af et eventuelt hegn bliver også målt. Når arealopmålingen er foretaget bliver plantetallet og arter kontrolleret.

Kulturerne har klaret vinteren nogenlunde. Den lange tørre periode i slutningen af vinteren har dog været hård ved specielt douglasgran. Den bratte overgang fra relativ mildt vejr til vinter har bevirket at planterne ikke er modnet ordentlig af. Dette ses som røde skud på douglasgranerne. Det får dog ikke den store betydning da planterne vil bryde fra knopper på selve stammen. Det vil dog give en tilvækstnedgang.

En anden ting som også har påvirket kulturerne er vildtbid. De kulturer, der ikke er under hegn har mange steder skader forårsaget af hjortevildt. Også her har den lange vinter sikkert en del af skylden. Vildtet har haft problemer med at finde føde og har derfor forgrebet sig på planterne. En anden forklaring er at bestanden af hjortevildt er stigende.

Vejret:

Vejret i 2002 var præget af lange stabile perioder med tørt og godt vejr. Vinteren/foråret startede varmt og vådt, men blev afløst af en meget tør periode i marts, april og maj. Heldigvis kom der i juni og juli henholdsvis 3 og 2 gange den normale nedbør. Dette reddede vores nyplantede kulturer. I august og september startede det varme og relativt tørre vejr igen. I august lå gennemsnitstemperaturen

4,6 grader over normalen og i september 2 grader over normalen. I september kom der endvidere kun 25 % af den normale nedbør. Oktober startede varmt, men lige med et satte kulden ind og måneden nåede at blive 2,7 grader koldere end normalen. Det kolde vejr holdt sig året ud, og der faldt begrænset nedbør i de sidste måneder.

Insekter:

Det meget tørre og varme vejr i foråret og ikke mindst i august og september har bevirket en eksplosiv opformering af typografer. Vi har hele efteråret og vinteren kunnet se specielt rødgran og sitkagran, der stadig er grønne i toppen, men som står og taber barken på den midterste del af stammen. Dette er et sikkert tegn på angreb af typografen. Træerne vil gå ud i løbet af foråret. Der er ikke meget at gøre for at modvirke et sådant angreb. Man kan forsøge at fjerne de angrebne træer, men ofte er der også træer man ikke får fjernet. Og fra disse træer vil insekterne så spredes. Vores bedste håb er, at en stor del af de overvintrende insekter er gået til i vinterens løb. Der har også været angreb af den store brune snudebille. Den gnaver på de nyplantede nåletræer, gerne lige over jorden. For at undgå disse angreb sprøjter vi alle nåletræer mod angreb lige efter plantning. Dette har normalt en god virkning. Der kan dog opstå angreb oppe i selve planten. Disse angreb er dog sjældent nok til at tage livet af planten. For at sikre at planterne også kan modstå disse angreb i dette forår, vil vi sprøjte arealer med specielt douglasgran, som er plantet sidste forår.

Træmarkedet:

Siden det for nogle år siden blev forbudt at lave fælles prisaftaler, mellem de danske skovejere og træindustrien har markedet været meget svært at gennemskue. Generelt kan det dog siges, at langtømmer stadig ikke kan afsættes til en ordentlig pris. Til gengæld er priserne på korttømmer generelt ved at være på niveau med eller lidt over priserne før stormen. Markedet skifter dog utroligt hurtigt. Dette indebærer, at det kun er periodevis at visse produkter, kan afsættes til de høje priser.

Pr. 1/7 lukkede Palsgård savværk for opskæring. De havde en kapacitet på ca. 60000 m³. pr. år, så lukningen har vanskeliggjort afsætningen for især langtømmer. Endvidere er det med lukningen heller ikke længere muligt at afsætte HQL- træ, der ellers var et prismæssigt attraktivt produkt. Lukningen er bl. a. en konsekvens af de dårlige tider for byggebranchen kombineret med de høje danske lønninger. Det kan nu bedre betale sig at hente træet som halvfabrikata fra Østeuropa. Der dog fortsat god efterspørgsel på emballagetræ. Prisen er steget 10 kr./m³ i forhold til efteråret 2002.

Cellulosetræ kan stadig afsættes og den pris, der var gældende sidste år, kan fortsat fastholdes. Spåntræ og træ til flisproduktion er der gode afsætningsmuligheder for. Her er problemet bare at prisen er lav.

Priserne på flis steg medio 2002 så de nu ligger på niveau med priserne før stormen. Det betyder at prisen ligger på 60 – 70 kr. pr. rm. afhængig af træart og træets tørnrumvægt generelt. Prisen er bl. a. steget, fordi Herningværket skulle være startet op til 1. oktober 2002. Værket blev imidlertid forsinket og opstarten var i det hele taget vanskeligere end man først havde forventet. P.t. er værket endnu ikke oppe på fuld kapacitet, hvilket har sat visse begrænsninger på afsætningen.

Øvrige aktiviteter:

I året har der været en udgift til plantagens traktorer på 2569 kr. dette skyldes reparation og forsikring.